

αγαπώ

αγαπώ κ. **αγαπάω**, ρ. [*<αρχ. ἀγαπῶ*], αγαπώ. **1.** αισθάνομαι αγάπη, έρωτα για κάποιο άτομο, είμαι ερωτευμένος με κάποιο άτομο: «δεν κοιτάζει καμιά άλλη γυναίκα, γιατί αγαπάει τη γυναίκα του». (Λαϊκό τραγούδι: για ν' **αγαπώ** εσένα/νε για κοίτα τι υποφέρω, ό,τι και να μου κάνουνε εσένα θα λατρεύω). **2.** μονοιάζω, συμφιλιώνομαι με κάποιον, επανασυνδέομαι με κάποιον με φιλικό ή ερωτικό δεσμό: «ήταν ένα χρόνο μαλωμένοι, αλλά πριν από μερικές μέρες αγάπησαν πάλι». (Λαϊκό τραγούδι: να δώσετε τα χέρια σας και ν' **αγαπήσετε** και βάλ' τε το σαντούρι για να γλεντήσετε). **3.** κάνω έρωτα: «μετά από καιρό, αγαπήθηκαν στο μικρό δασάκι του χωριού». **4.** ενδιαφέρομαι ζωηρά για κάτι, έχω έντονη κλίση σε κάτι: «αγαπώ τη λογοτεχνία || αγαπώ την ποίηση || αγαπώ τη μουσική || τι αγαπάς περισσότερο, την ποίηση ή την πεζογραφία;». **5.** μου αρέσει πολύ κάτι, συνηθίζω να κάνω κάτι: «απ' όλα τα φαγητά, πιο πολύ αγαπώ τη φασουλάδα || κάθε Κυριακή δε βγαίνω με τους φίλους μου, γιατί αγαπώ να μένω με την οικογένειά μου». **6.** αισθάνομαι ευχαρίστηση, ικανοποίηση κάνοντας κάτι: «αγαπάει να πειράζει όλον τον κόσμο || αγαπάει να βάζει τους άλλους να μαλώνουν κι ύστερα να κάθεται να τους βλέπει και ν' απολαμβάνει». βλ. και λ. [αγαπίζω](#). (Ακολουθούν 34 φρ.)·

- αγαπά το φίλο σου με τα ελαττώματά του, φίλος·

- αγαπάει το ποτήρι ή τ' αγαπάει το ποτήρι, βλ. λ. [ποτήρι](#)·

- αγαπάτε αλλήλους, αγαπάτε ο ένας τον άλλον, να αγαπέστε μεταξύ σας: «αν επικρατήσει ανάμεσα στους ανθρώπους το αγαπάτε αλλήλους, οι πόλεμοι θα πάψουν να υπάρχουν». Αποτελεί τη βάση της διδασκαλίας του Ιησού. Πρβλ.: ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. (Ιωάν. ιε' 17)·

- αγαπώ τα γράμματα, βλ. λ. γράμμα·

- αγαπώ τα ξινά, βλ. λ. ξινά·

- άλλος αγαπάει τον παπά κι άλλος την παπαδιά, βλ. λ. [παπάς](#)·

- από μικρός φαινότανε πως αγαπά τα σύκα, βλ. λ. [σύκο](#)·

- από τα μάτια φαίνεται πως αγαπά την πούτσα, βλ. λ. [μάτι](#)·

- ας μ' αγαπάει ο επίσκοπος κι ας με μισούν οι διάκοι, βλ. λ. [επίσκοπος](#)·

- για να σ' αγαπάει η πεθερά σου, βλ. λ. [πεθερά](#)·

- δεν αγαπάει ούτε τ' αυτερά του, βλ. λ. [αυτερο](#)·

- δεν αγαπάει παρά τον κώλο του, βλ. λ. [κώλος](#)·

- μίλα μας και μη μας αγαπάς, βλ. λ. μιλώ·

- να μη χαρώ ό,τι αγαπώ! βλ. λ. [χαίρομαι](#)·

- να χαρείς ό,τι αγαπάς! βλ. λ. [χαίρομαι](#)·

- ο βρομιάρης τον βρομιάρη αγαπά, βλ. λ. [βρομιάρης](#)·

- ο Θεός αγαπάει τον κλέφτη, αγαπάει όμως και το νοικοκύρη, βλ. λ. [Θεός](#)·

- ο φίλος που αγαπά, δαγκάνει, βλ. λ. [φίλος](#)·

- όποιον αγαπά ο Θεός παιδεύει, βλ. λ. [Θεός](#)·

- όποιον δεν τον αγαπούν και τα χνότα του βρομούν, βλ. λ. [χνότο](#).
- όποιος αγαπά, παιδεύει, δηλώνει πως η αγάπη μπορεί να γίνει καταπιεστική είτε από πάθος είτε από μεγάλο ενδιαφέρον για το άτομο: «είπαμε πως όποιος αγαπά, παιδεύει, εσύ όμως το 'χεις παρακάνει με τη ζήλια σου». βλ. και φρ. *όποιον αγαπά ο Θεός παιδεύει*, λ. Θεός.
- όποιος αγαπά το μέλι, δε φοβάται τα μελίσσια, βλ. λ. μέλι
- όποιος αγαπά το τριαντάφυλλο, αγαπά και το αγκάθι του, βλ. λ. [τριαντάφυλλο](#).
- όπου γουστάρεις κι αγαπάς (ενν. να σε πάω, να πάμε), βλ. λ. [όπου](#).
- όπως αγαπάς ή όπως αγαπάτε, έκφραση με την οποία αποφασίζουμε να ενεργήσουμε σύμφωνα με αυτό που μας λέει ο συνομιλητής μας είτε συμφωνούμε είτε όχι: «θα πας σε παρακαλώ αυτό το δεματάκι μέχρι το σπίτι μου; - Όπως αγαπάς || θα κάνεις αυτό που σου λέω, ακούς; - Όπως αγαπάτε». Ο πλ. και όταν το άτομο μιλάει μόνο για τον εαυτό του.
- ό,τι αγαπάς ή ό,τι αγαπάτε, βλ. λ. ό,τι.
- ό,τι γουστάρεις κι αγαπάς (ενν. θα κάνω, θα σου δώσω, θα σου αγοράσω), βλ. λ.ό,τι.
- σ' αγαπάει η πεθερά σου, βλ. λ. [πεθερά](#).
- σ' αγαπώ σ' αγαπώ, λεκτικό παιχνίδι που το παίζουν δυο ερωτευμένοι. Στην περίπτωση αυτή ο πρώτος ξεκινάει με το σ' αγαπώ σ' αγαπώ και ο δεύτερος ρωτά με ενδιαφέρον *πού με βάζεις;* και τότε ο πρώτος, αποκαλύπτει τα αισθήματά του για το έτερο ήμισυ του ανάλογα με το σημείο που λέει ότι το βάζει, το τοποθετεί. Μέχρι το επίμαχο σημείο που είναι βέβαια η καρδιά, ή κάποιο άλλο σημείο που να μαρτυρά την αγάπη, μπορεί, πάντα χάριν του παιχνιδιού, να αναφερθούν από τον πρώτο μετά από το *πού με βάζεις;* του δεύτερου διάφορα απίθανα σημεία όπως π.χ. αυτοκίνητα, δέντρα κ.λπ. και τότε, όταν ο δεύτερος απορεί με το *κι αν πέσω;* ο πρώτος απαντάει *θα σε πιάσω ή θα σε βάλω στην αγκαλιά μου ή, θα σκοτωθείς κι εδώ υποτίθεται ότι είναι το αστείο.*(Λαϊκό τραγούδι: *σ' αγαπώ σ' αγαπώ. -Πού με βάζεις; -Σ' ένα πύργο ψηλό να διατάξεις. -Κι άμα πέσω από κει βασιλιά μου; -Θα βρεθείς μέσα στην αγκαλιά μου*). Οι παραγωγοί ανεκδότων όμως που τα πάντα σχολιάζουν και διακωμωδούν, παρουσίασαν και τη δική τους εκδοχή όσον αφορά το λεκτικό αυτό παιχνίδι. Έτσι μετά το σ' αγαπώ σ' αγαπώ του πρώτου και το *πού με βάζεις;* του δεύτερου, ο πρώτος επανέρχεται με το *πάνω στον πούτσο μου* κι όταν ο δεύτερος απορεί με το *κι αν πέσω;* ο πρώτος απαντάει θριαμβευτικά *χαζός είμαι να σ' αφήσω να πέσεις;* κι αυτό υποτίθεται πως είναι το σόκιν του παιχνιδιού.
- σ' αγαπώ σ' εκτιμώ, αλλά..., έκφραση με την οποία αρνούμαστε να πραγματοποιήσουμε την επιθυμία κάποιου: «σ' αγαπώ σ' εκτιμώ, αλλά δε θα μπορέσω να σ' εξυπηρετήσω || σ' αγαπώ σ' εκτιμώ, αλλά μου είναι αδύνατο να σου δώσω τόσα λεφτά που σου χρειάζονται». Πολλές φορές, ο ομιλητής δεν αναφέρει την επιθυμία του συνομιλητή του που αρνείται να πραγματοποιήσει, αλλά, αμέσως μετά το αλλά της φρ., σηκώνει αρνητικά το χέρι του ή ρίχνει ελαφρά προς τα πίσω το κεφάλι του ή κάνει μια αρνητική γκριμάτσα.
- τ' αγαπάει το τομάρι του, βλ. λ. [τομάρι](#).
- τι αγαπάς; (τι αγαπάτε;), τι επιθυμείς; τι θέλεις (;): «τι αγαπάς να παραγγείλω;». Ο πλ. και όταν το άτομο απευθύνεται σε ένα μόνο άτομο.
- τον αγαπάει σαν Θεό, βλ. λ. [Θεός](#).
- τον ζωντανό αγάπαγε και τα μνημόσυνα άσ' τα, βλ. λ. [μνημόσυνο](#).